

TIO/TDM

Lausuntoyhteenvedo: luonnos hallituksen esitykseksi eurooppalaista medianvapausasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi lausuntoja eurooppalaisen medianvapausasetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevan hallituksen esityksen luonnoksesta. Suomenkielinen luonnos hallituksen esityksestä oli lausuttavana 2.1.2025-14.2.2025. Ruotsinkielinen esitysluonnos oli lausuttavana 28.1.2025-25.2.2025. Lausunnon jätti yhteensä 31 tahoa.

Lausunnoissa yleisesti kannatettiin medianvapausasetuksen tavoitteita, mutta nostettiin myös huolia liittyen medianvapausasetuksen kansallisen toimeenpanon vaikutuksista sekä viranomaisten että mediayhtiöiden hallinnolliseen taakkaan ja median toimintaedellytyksiin. Lausunnoissa korostuu etenkin seuraavat näkökulmat:

- Suurin osa lausunnonantajista kannatti hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta koskien lähdesuojaa ja lähdesuojan alaisen henkilöpiirin laajentamista ehdotetulla tavalla, jossa oikeudenkäymiskaareen lisättäisiin informatiivinen viittaus medianvapausasetukseen.
- Lausunnonantajat kannattavat esitysluonnoksen ehdotusta, jonka mukaan medianvapausasetuksen mukaiset viranomaistehtävät annettaisiin Liikenne- ja viestintävirastolle. Osa lausunnonantajista kiinnitti huomiota viraston riittävään resursointiin virastolle kohdistuvien uusien tehtävien myötä.
- Monet lausunnonantajat kannattavat esitysluonnoksen media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutusten arviointia koskevaa ehdotusta, jonka mukaan arviointivelvoite koskisi sellaisia yrityskauppoja, jotka ylittävät kilpailulain mukaiset yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajat. Osa lausunnonantajista katsoo, että Liikenne- ja viestintävirastolle tulisi lisätä oikeus ottaa tutkittavakseen myös sellaisia mediamarkkinoiden moniarvoisuuden kannalta merkittäviä yrityskauppoja, jotka eivät ylitä kilpailulain mukaisia kynnysarvoja. Osassa lausunnoista peräänkuulutetaan selkeyttä arviointia koskeviin viranomaisprosesseihin ja kriteereihin sekä lyhyempää määrääikää arvioinnin suorittamiselle.
- Monet lausunnonantajat katsovat, että medianvapausasetuksen mukaisia valtion mainontaa koskevia velvoitteita ja velvoitteiden soveltamisalaa tulisi edelleen selkeyttää. Suurin osa lausunnonantajista katsoo, että hallinnollisen taakan minimoimiseksi valtion mainontaa koskevien velvoitteiden toimeenpanossa ja seurannassa tulisi hyödyntää kansallisia tietovarantoja sekä olemassa olevaa tiedonkeruuta koskevaa kansallista sääntelyä.
- Edellä mainittujen lisäksi lausunnoissa nostettiin esiin yleisesti hallinnolliseen taakkaan, media- ja viestintäpolitiikan kokonaistarkasteluun, yleisönmittaukseen ja pienten sekä alueellisten mediatoimijoiden elinvoimaisuuden edistämiseen liittyviä näkökulmia.

Tausta

Esityksen valmisteluun on johtanut kansallista täydentävää sääntelyä edellyttävä EU-säädös: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1083 mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta (eurooppalainen medianvapausasetus). Asetus tuli voimaan 11.4.2024 ja sen soveltaminen alkaa vaiheittain 8.11.2024 lähtien kuitenkin niin, että asetusta sovelletaan pääsääntöisesti 8.8.2025 alkaen.

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi esitetään säädettäväksi uusi laki mediamarkkinoiden valvonnasta, jolla toimeenpantaisiin medianvapausasetuksen mediamarkkinoiden keskittymien arviointia koskevat menettelysäännöt. Ehdotuksella Liikenne- ja viestintävirastolle annettaisiin tehtäväksi arvioida mediamarkkinoilla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutuksia tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen. Ehdotuksen mukaan lain soveltamisalaan kuuluisivat medianvapausasetuksen mukaisesti sellaiset yrityskaupat, johon osallistuu vähintään yksi mediapalvelujen tarjoaja tai yksi mediasisältöön pääsyn tarjoava verkkoalusta. Soveltamisalan ehdotetaan olevan liikevaihtorajojen suhteen yhteneväinen kilpailulain yrityskauppavalvonnan kanssa.

Ehdotuksessa esitetään säädettäväksi Liikenne- ja viestintävirastolle tehtäväksi perustaa tiedotusvälineiden omistussuhteita koskeva avoin kansallinen tietokanta. Esitysluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi lisäksi viranomaisten, julkisten tahojen sekä mediapalveluiden tarjoajien velvoitteesta ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle, kun valtion mainosmenoja koskevat tiedot ovat julkaistu mukaan lukien tiedot siitä, missä ja mitä tietoja on julkaistu. Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi säädettäisiin myös valvoa kansallisesti asetuksen velvoitteiden noudattamista Suomessa sekä seurata valtion mainosmenojen jakautumista ja raportoida siitä vuosittain. Lisäksi lakiin sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä ja oikeudenkäymiskaareen ehdotetaan lisättäväksi informatiiviset viittaukset eurooppalaiseen medianvapausasetukseen.

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi lausuntopalvelu.fi-palvelussa julkaistulla lausuntopyynnöllä (Dnro VN/24353/2024) lausuntoja hallituksen esityksen luonnoksesta. Suomenkielinen luonnos hallituksen esityksestä oli lausuttavana 2.1.2025-14.2.2025. Ruotsinkielinen esitysluonnos oli lausuttavana 28.1.2025-25.2.2025.

Lausuntoa pyydettiin yhteensä 93 taholta, minkä lisäksi esitys oli vapaasti lausuttavissa. Lausuntoja annettiin yhteensä 31 kappaletta. Lausuntoja pyydettiin ministeriöiltä, keskisiltä viranomaisilta, media-alalla toimivilta yhtiöiltä ja media-alan tutkijoilta sekä muilta esitysluonnoksessa ehdotetun sääntelyn kannalta keskeisiltä organisaatioilta (lihavoituna lausunnon jättäneet):

Aikakausmedia Ry

Kangasalan Sanomat Oy

Procom

A-lehdet Oy

KAVI

Präntti Oy

Aller

Keski-Pohjanmaan liitto

Puolustusministeriö

Alma Media Finland Oy

Keski-Suomen liitto

Päijät-Hämeen liitto

Alueradiot Sastamala	Keskisuomalainen	Päätoimittajien yhdistys
Bauer Media	Kilpailu- ja kuluttajavirasto	RadioMedia
Bonnier News Finland	Kristillinen Media / Radio Dei	Rantapohja Oy
Digiloi	KSF Media	Salon seudun sanomat
Discovery Networks Finland	Kultti Ry	Sanoma Media Finland
DNA	Kuntaliitto	Satakuntaliitto
Elisa	Kymenlaakson liitto	Sisäministeriö
Etelä-Karjalan liitto	Lapin liitto	Sosiaali- ja terveysministeriö
Etelä-Pohjanmaan liitto	Liikenne- ja viestintävirasto	STT
Etelä-Savon maakuntaliitto	Loimaan lehti	Tampereen yliopisto
Eteläsuomen Media	Maa- ja metsätalousministeriö	Telia
Eveo Oy	Marketing Finland	Turun Sanomat Oy
FIAM	Medialiitto	Turun yliopisto
FiCom	Mediapooli	Työ- ja elinkeinoministeriö
Finnpanel	MTV Oy	Ulkoministeriö
Helsingin yliopisto	Oikeusministeriö	Uudenmaan liitto
Hilla Group Oyj	Opetus- ja kulttuuriministeriö	Valtioneuvoston kanslia
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy	Otavamedia Oy	Valtiovarainministeriö
Hämeen liitto	Paikallismediat	Varsinais-Suomen liitto
I-Mediat Oy	Pirkanmaan liitto	Viestimedia Oy
Journalistiliitto	Pirmediat Oy	Yleisradio Oy
Julkisen Sanan Neuvosto	Pohjankyrön Media Oy	Ympäristöministeriö
Jyväskylän yliopisto	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Ålands landskapsregering
Järviradio Oy	Pohjois-Savon liitto	ÅU Media
Kainuun liitto	Patmos Lähetysseuratiö	
Kaleva 365 Oy	Poliisihallitus	

Lisäksi lausunnoin antoivat:

Ammattiliitto Pro ry

Posti Group Oyj

Suomen Taksiliitto ry

Lausunnonantajien näkemykset

Maa- ja metsätalousministeriöllä ja Suomen Taksiliitolla ei ollut lausuttavaa esityksestä.

Yleistä

Pääosin lausunnonantajat pitävät tärkeänä hallituksen esityksen taustalla olevan medianvapausasetusta ja sen tavoitetta edistää media-alan sisämarkkinoiden toimintaa sekä median vapautta EU:ssa. Toisaalta osa lausunnonantajista katsoi, ettei medianvapaus tule uuden sääntelyn vuoksi Suomessa juurikaan lisääntymään, vaan sen sijaan vaarana on, että sääntely lisää viranomaisten ja mediayhtiöiden hallinnollista taakkaa, joka voi osaltaan myös heikentää median toimintaedellytyksiä.

Lähdesuoja

Oikeusministeriö (OM) kiinnittää huomiota siihen, että lähdesuojaa koskeva sääntely on merkityksellistä myös perustuslain 21 §:ssä ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa turvatun oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin kannalta ja katsoo, että hallituksen esitystä olisi syytä täydentää tältä osin.

Sisäministeriön (SM) mukaan olisi perusteltua, että säädösten soveltaminen ei olisi lähdesuojan ja sen henkilöpiirin osalta monitulkintaista.

Poliisihallitus (POHA) toteaa medianvapausasetuksen mukaista lähdesuojaan liittyvää sääntelyä koskien, että olisi viranomaisten toiminnan ennustettavuuden ja perusoikeuksien toteutumisen kannalta toivottavaa, että joko oikeudenkäymiskaaressa tai sen pykäläkohtaisissa perusteluissa avattaisiin hallituksen esitysluonnoksessa kirjattua tarkemmin sitä henkilöpiiriä, johon medianvapaussäädös vaikuttaa henkilöpiiriä laajentaen.

Poliisihallitus toteaa, että ymmärrettävästi asetukseen perustuvassa lainsäädännössä halutaan välttää tulkintoja, jotka voisivat kaventaa asetuksessa säädettyä, mutta nostaa esiin, että lainsoveltajan kannalta tilanne voi olla hankala ja monitulkintainen, mikäli lainsäädäntö ei ole riittävän tarkkarajainen sen osalta ketkä ovat oikeudenkäymiskaaren 17 luvun 20 mukaisesti oikeutettuja kieltäytymään todistamasta.

Julkisen Sanan Neuvosto (JSN) kannattaa lähdesuojan henkilöpiirin laajentamista ja katsoo, että lähdesuojaa koskevien ehdotusten osalta esitys turvaa yleisön pääsyn tietoon.

Medialiitto ry pitää tervetulleena, että lähdesuojaan oikeutettujen henkilöiden piiri laajentuu medianvapausasetuksen myötä Suomessa. Medialiitto katsoo, että medianvapausasetuksen artikla 4 ja tuoreet korkeimman oikeuden ennakkopäätökset (2019:112 ja 2021:19) yhdessä osaltaan vahvistavat lähdesuojaa Suomessa.

Suomen Journalistiliitto katsoo, että medianvapausasetuksen kansallisessa toimeenpanossa tulee kiinnittää huomiota siihen, että asetuksen lähdesuojaa koskevat vaatimukset tulevat riittävästi otetuksi huomioon jo esitutkintavaiheessa, jolloin lähdesuoja käytännössä usein realisoituu.

Päätoimittajien yhdistys ry toteaa kannakseen, että on hyvä, että lähdesuojan kiertämistä vaikeutetaan. Yhdistys toteaa, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa olisi hyvä selvittää, kannattaisiko asetuksen muotoilut tuoda myös kansalliseen lainsäädäntöön.

Tampereen yliopisto (Heikki Hellman) katsoo hallituksen esitysluonnoksen perusteluihin viitaten, että käytännössä journalistien lähdesuoja ei ole ehdoton ja lähdesuojaa koskevan lainsäädännön tulkinnaissa on epäselvyyksiä. Lausunnossa nostetaan esiin, että lähdesuojasäännöksen yhteyteen olisi mahdollista lisätä momentti, jonka mukaan silloin kun harkitaan lähdesuojan murtamista, tulee ottaa huomioon sananvapauden merkitys kansanvaltaiselle yhteiskunnalle. Lausunnossa ehdotetaan hallituksen esityksen jatkovalmistelun yhteydessä kansallisen lähdesuojasääntelyn tarkastamista ja vahvistamista.

MTV Oy kannattaa ehdotettua lähdesuojan henkilöpiirin laajentamista medianvapausasetuksen 4 artiklan mukaisesti. MTV katsoo, että lähdesuojan murtamista ei tule mahdollistaa yhtään laajemmin kuin mediavapausasetus edellyttää.

Sanoma Media Finland Oy pitää hyvänä, että ehdotus hieman laajentaa lähdesuojaan oikeutettujen joukkoa. Sanoma suhtautuu kuitenkin kriittisesti lähdesuojan murtamiseen ja siitä säätämiseen lainsäädännöllisin keinoin. Sanoma toivoo, että lähdesuojan murtamista ei mahdollistettaisi yhtään laajemmin kuin mediavapausasetus edellyttäisi ja kannattaa lähdesuojan vahvistamista osana elinvoimaisen median toimintaedellytyksiä.

Yleisradio Oy pitää hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettua lähdesuojaa koskevaa sääntelyä perusteltuna. Yleisradio katsoo, että esitysluonnoksessa ehdotettu informatiivinen viittaus asetukseen turvaa sen, että soveltamisalojen erilaisuuteen kiinnitetään tarvittaessa huomiota.

Media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutusten arviointi median moninaisuuteen ja toimitukselliseen itsenäisyyteen

Oikeusministeriö katsoo, että hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetun yrityskauppojen vaikutusten arviointia koskevan menettelyn oikeudellista merkitystä kuvattaisiin tarkemmin hallituksen esityksen säätämisyjärjestysarviossa. Lisäksi OM katsoo, että hallituksen esityksessä olisi syytä kuvata tarkemmin, onko yrityskauppojen vaikutusten arviointiin liittyvän määräajan mahdollisella rikkomisella oikeudellisesti merkityksellistä vaikutusta asian valtiosääntöisen arvioinnin kannalta.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) katsoo, että Liikenne- ja viestintävirasto olisi ehdotuksen mukaisesti tarkoituksenmukaisin taho arvioimaan medianvapausasetuksen mukaisesti mediamarkkinoilla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutuksia tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen. TEM toteaa, että hallituksen esitysluonnoksessa on asianmukaisesti huomioitu se, että kilpailulain mukaisessa yrityskauppojen arvioinnissa arvioidaan eri asioita kuin mediavapausasetukseen

perustuvassa media-alan yrityskauppojen vaikutusta koskevassa arvioinnissa. TEM:llä ei ole huomautettavaa hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetuista säännöksistä, kuten liikevaihtorajoista.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto KKV pitää tarkoituksenmukaisena, että medianvapausasetuksen mukainen media-alan yrityskauppoja koskeva viranomaistehtävä on hallituksen esitysluonnoksessa osoitettu Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi. KKV toteaa, että KKV:n yrityskauppavalvonnalla turvataan eri päämääriä kuin medianvapausasetuksen sääntelyllä. KKV pitää sekä yritysten että viranomaisten kannalta selkeänä, että mediavapauden valvonta on erotettu selkeästi yrityskauppojen yleisestä valvonnasta ja säädetty eri viranomaisen tehtäväksi eikä arvioinnilla ole kytkentää KKV:n yrityskauppavalvontaan. Lisäksi KKV pitää sekä yritysten että viranomaisten kannalta selkeänä liikevaihtorajan asettamista kilpailulain yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajaa vastaavaksi.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pitää hallituksen esitysluonnokseen sisältyvää ehdotusta, jossa yrityskauppoja koskeva vaikutusten arviointi on sidottu kilpailulain mukaisiin liikevaihtorajoihin, selkeänä sekä viranomaisten että yritysten näkökulmasta. Virasto kiinnittää huomiota viranomaisresurssien niukkuuteen ja hallitusohjelman sääntelyn keventämispyrkimyksiin sekä pitää hyvänä hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta siitä, että viraston velvollisuutena on julkaista arviointi raskaampien sääntelykeinojen sijaan.

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry pitää tärkeänä, että median moniarvoisuuden vahvistamiseen liittyvät toimet huomioivat erityisesti pienlevikkisten julkaisujen erityispiirteet. Kultti toteaa, että suomalainen mediakenttä on viime vuosina kohdannut keskittymistä ja taloudellisia paineita, jotka ovat vaikuttaneet erityisesti itsenäisiin pienjulkaisuihin.

Medialiitto ry ja RadioMedia ry pitävät tärkeänä, että medianvapausasetuksen mukainen media-alan yrityskauppasääntely pidetään erillisinä EU:n ja kansallisen kilpailulainsäädännön mukaisista arvioinneista, kuten yrityskeskittymien valvontaa koskevien sääntöjen mukaisista arvioinneista. Liitot kannattavat hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta, jonka mukaan media-alan yrityskauppojen vaikutuksia koskeva arviointivelvoite koskisi vain sellaisia yrityskauppoja, jotka täyttävät kilpailulain mukaiset yrityskauppavalvonnan liikevaihtorajat.

Medialiitto pitää hyvänä, että yrityskaupan vaikutusten arviointia koskevat arviointikriteerit tulevat suoraan medianvapausasetuksesta. Liitot ehdottavat, että hallituksen esityksen jatkovalmistelussa Liikenne- ja viestintäviraston arvioinnin määräaika harkittaisiin muutettavaksi 30 työpäivään yrityskauppailmoituksen vastaanottamisesta esitysluonnoksen mukaisen 65 työpäivän sijaan.

Liitot korostavat lausunnossaan, että yleistä kilpailuoikeutta tiukemmat esteet yrityskaupoille saattaisivat Suomessa ennemminkin kaventaa kuin lisätä sisältötarjonnan moniarvoisuutta. Medialiitto kannattaa sitä, että Liikenne- ja viestintäviraston laatima arviointi ei vaikuta yrityskaupan käsittelyyn Kilpailu- ja kuluttajavirastossa tai yrityskaupan viranomaishyväksyntään. Lisäksi liitot tuovat esiin, että mediayhtiöiden omistuksen muutos ei Suomessa vakiintuneesti vaikuta tiedotusvälineen toimituksellisesta riippumattomuuteen.

RadioMedia katsoo, että vakavaraisempi mediayhtiö omistajana takaa tiedotusvälineelle ja sen toimitukselliselle työlle vapauden ja riippumattomuuden.

Lapin liitto tuo lausunnossaan esiin, että sääntelyn on mahdollistettava paikallisten mediatoimijoiden resurssien yhdistäminen toiminnan turvaamiseksi. Pienillä markkinoilla yrityskaupat voivat olla kriittisiä median jatkuvuuden kannalta.

Päätoimittajien yhdistys ry katsoo lausunnossaan, että media-alan yrityskaupat ovat yleisesti ottaen median toimintaedellytyksiä ja siten riippumatonta journalismia edistävä asia. Yhdistys ehdottaa, että median elinvoimaisuuden edistäminen tulisi lisätä yrityskauppojen vaikutusten arviointia koskeviin menettelykriteereihin. Yhdistys kiinnittää huomiota mediayhtiöiden hallinnollisen taakan kasvuun. Yhdistys katsoo, että Liikenne- ja viestintävirasto suorittaman arvioinnin määräaika tulisi laskea 30 päivään hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetusta 65 päivästä.

Helsingin yliopisto (DECA-tutkimuskonsortio, Minna Horowitz) katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi harkita sähköisen viestinnän palveluista annetun lain täsmentämistä siten, että mediakehityksen monimuotoisuuden vaikutukset otetaan huomioon lupaprosessissa. Samoin tulisi harkita myös, että sananvapauden käyttämistä joukkoviestinnässä annettua lakia selkeytetään siten, että mediakeskittymistä ja toimituksellista riippumattomuutta seurataan mediakehityksen monimuotoisuuden näkökulmasta. Seurannan tulisi kattaa mediamarkkinat kokonaisuutena ja jaoteltuna jakelutekniikan perusteella.

Lausunnossa todetaan, että on tärkeää kehittää metodologia median moniarvoisuuden mittaamiseen, jotta mediayrityskauppojen arviointiin saadaan johdonmukainen lähestymistapa, joka perustuu medianvapausasetuksessa määriteltuihin mediamarkkinoiden keskittymiä koskeviin kriteereihin. Myös alueellisen tason analyysi tulisi sisällyttää mediakeskittymien riskien arviointiin.

Lausunnossa katsotaan, että kilpailulakia tulisi harkita muutettavaksi siten, että lakiin lisättäisiin selvennys, jonka mukaan mediamarkkinoilla sovelletaan erillistä alakohtaista sääntelyä. Erillistä sääntelyä voidaan perustella sananvapaudella ja siihen liittyvällä EU:n käytännöllä samoin kuin Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen käytännöllä. Lausunnon mukaan kilpailulain mukaisia liikevaihtorajoja tulisi myös madaltaa media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen osalta. Lisäksi lausunnossa todetaan, että kilpailulakiin tulisi sisällyttää erityinen puuttumisoikeus median markkinoilla. Tämä tarkoittaa, että Kilpailu- ja kuluttajavirastolla olisi valtuudet arvioida yrityskaupan tai yritysoston vaikutuksia, vaikka kaupan osapuolten liikevaihdot alittaisivat normaalin ilmoituskynnyksen

Tampereen yliopisto (Heikki Hellman) pitää medianvapausasetuksen edellyttämää sääntelyä tervetulleena ja luonnosta sitä täydentäväksi kansalliseksi lainsäädännöksi pääosin onnistuneena sekä Liikenne- ja viestintäviraston nimeämisestä media-alan yrityskauppoja koskevia vaikutuksia arvioivaksi viranomaiseksi perusteltuna. Lausunnossa todetaan hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetun kilpailulain mukaisen liikevaihtorajan ilmoituskynnyksen olevan liian korkea huomioiden etenkin sanomalehtitoimialan rakenne ja markkinatilanne. Lausunnon mukaan hallituksen esitykseen tulisi lisätä otto-oikeus Liikenne- ja viestintävirastolle, jotta arvioinnin piiriin tulisivat myös liikevaihdoltaan pienemmät kaupat, joilla voi olla merkitystä median moninaisuuteen. Lausunnossa ehdotetaan, että Liikenne- ja

viestintävirastolle myönnettäisiin oikeus ottaa arvioitavaksi myös sellaiset media-alan yrityskaupat, joissa kapuan osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää 20 miljoonaa euroa ja joissa kauppa voi johtaa haitallisiin vaikutuksiin median moniarvoisuuden ja toimitusten riippumattomuuden kannalta.

Hallituksen esitysluonnoksesta nähdään puuttuvan tarkemmat kriteerit, joiden perusteella media-alan yrityskauppojen vaikutuksia median moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen itsenäisyyteen voidaan arvioida. Esitysluonnoksessa on lausunnon mukaan puutteellista myös se, ettei luonnoksessa käsitellä, milloin media-alan yrityskaupat toisaalta uhkaavat moniarvoisuutta ja toimitusten riippumattomuutta tai toisaalta edistävät niitä. Lausunnossa todetaan, että arviointikriteerit olisivat syytä kirjata hallituksen esitykseen konkreettisemmin.

Lausunnossa nostetaan myös esiin kansainvälisiä vertailuja, joissa on kiinnitetty huomiota Suomen media-alaa valvovan viranomaisen heikentyneisiin resursseihin. Lausunnossa katsotaan, että lisääntyneiden viranomaistehtävien tulisi näkyä Liikenne- ja viestintäviraston resurssoinnissa.

MTV Oy katsoo, että media-alan yrityskauppoja koskevassa sääntelyssä on tarpeen määritellä, milloin yrityskaupalla katsotaan voivan olla vaikutusta median moniarvoisuuteen ja riippumattomuuteen. MTV toteaa myös, että yrityskauppavalvonnan osalta on tärkeää selkeästi määritellä asianomaisten viranomaisten toimivalta ja päätöksentekomenettelyt, jotta ne eivät synnytä estettä yrityskauppatilanteisiin. MTV katsoo, että myös viranomaisten asianmukaiset resurssit on varmistettava uusien tehtävien myötä.

Sanoma Media Finland Oy pitää tärkeänä, ettei sääntelyllä vaaranneta sellaisia media-alalla tapahtuvia yrityskauppoja, jotka edistävät erityisesti paikallisten ja alueellisten mediapalveluiden elinvoimaa. Sanoma katsoo, että yrityskauppoja koskevan sääntelyn osalta erityisen tärkeää on määritellä yksiselitteisesti, milloin media-alan yrityskauppa katsotaan sellaiseksi, että sillä voisi olla vaikutusta median moniarvoisuuteen tai toimitukselliseen riippumattomuuteen. Arvioinnissa tulisi huomioida etenkin erillisten päätoimittajavastuun alaisten toimitusten määrä yrityskaupan jälkeen. Sanoman mukaan media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutusten arvioinnissa tulisi lisäksi kiinnittää huomiota median elinvoimaisuutta edistäviin vaikutuksiin.

Sanoman mukaan yrityskaupasta ilmoittaminen kahdelle eri viranomaiselle aiheuttaa yrityksille hallinnollista taakkaa ja lisää oikeudellista epävarmuutta. Sanoma katsoo, että viranomaisten toimivalta ja päätöksentekomenettelyt tulisi koordinoida selkeästi ja yksiselitteisesti, jotta kaksi eri rinnakkaita yrityskaupan arviointiprosessia ei tarpeettomasti hankaloittaisi liiketoimintajärjestelyjä. Sanoma katsoo, että lähtökohtaisesti Liikenne- ja viestintävirastolla on parhaat edellytykset arvioida media-alalla tapahtuvien yrityskauppojen vaikutuksia, mutta toteaa, että virastolla ei ole kokemusta printti- ja uutismediasta, johon tutustumiseen virastolle tulisi varata tarvittavat resurssit. Sanoma kannattaa hallituksen esitysluonnoksen ehdotusta, jonka mukaan Liikenne- ja viestintäviraston suorittama vaikutusten arviointi ei vaikuta yrityskaupan käsittelyyn Kilpailu- ja kuluttajavirastossa tai kauppaa koskevaan viranomaishyväksyntään.

Valtion mainontaa koskevat avoimuusvelvoitteet ja viranomaistehtävät

Oikeusministeriö (OM) katsoo lausunnossaan, että esitysluonnoksen 1. lakiehdotuksen 10 §:n mukaista ilmoitusvelvollisuutta koskevat perustelut jäävät joltain osin suppeaksi. OM katsoo, että jatkovalmistelussa on syytä arvioida, voisiko perusteluissa esitetyt soveltamisalan rajoitukset perustella hieman laajemmin, jotta näiden perusteluissa esitettyjen tulkintojen sisältö olisi mahdollisimman selvä lain soveltajan kannalta. Pykäläehdotuksen perusteluissa olisi syytä myös käsitellä tarkemmin pykäläehdotuksen käsitettä "valtion mainontaa koskevat tiedot".

Puolustusministeriö (PLM) katsoo, että ministeriön hallinnonalalla esityksen vaikutukset rajoittuisivat lähinnä hallinnollisen taakan lisääntymiseen raportointivelvoitteiden muodossa. Raportoinnin toteuttamisvaihtoehtojen kohdalla tulisi pyrkiä siihen, että hallinnollinen taakka pysyisi mahdollisimman kevyenä. Myös **Pääesikunta** katsoo lausunnossaan, että kohtuullisenakaan pidettävän hallinnollisen työn lisääntymistä ei voida pitää kannatettavana, jolloin valtiovarainministeriössä käynnistyvän kansallisen tietovarantohankkeen toteutumista pidetään tärkeänä.

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) toteaa, ettei mainoskulttuurin julkistusvaatimuksia tule asettaa siten, että ne muodostavat pienille toimijoille suhteettoman suuren hallinnollisen taakan.

Valtioneuvoston kanslia (VNK) katsoo, että hallituksen esityksessä tulisi valtio-omisteisten yhtiöiden osalta tarkastella valtion mainontaa koskevia velvoitteita osakeyhtiölain valossa, jonka mukaan osakeyhtiön hallituksella ja toimivalla johdolla on täysi yleistöimivalta yhtiön päätöksenteossa mukaan lukien päätökset koskien yhtiön markkinointia ja mainontaa. VNK nostaa esiin myös, että valtion mainontaa koskeva raportointivelvoite aiheuttaisi yhtiöille lisääntyvää hallinnollista taakkaa ja kustannuksia. Lisäksi VNK toteaa, että raportoitavaksi tarkoitetut tiedot ovat suurelta osin liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja.

Valtiovarainministeriö (VM) toteaa lausunnossaan, että asetuksen velvoitteet koskien valtion mainontaa voidaan huomioida VM:n tammikuussa 2025 asettamassa kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisen ja julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen hankkeessa. VM nostaa kuitenkin esiin, että hallituksen esityksen perusteluissa tulisi avata, missä ja millä tavoin julkisyhteisöjen suorassa tai välillisessä määräysvallassa olevien yhteisöjen mainontaa koskevat tiedot julkaistaisiin sekä sitä, miten julkaistaisiin mainontaa koskevat tiedot muiden julkisyhteisöjen osalta ennen kuin ne mahdollisesti tulevat toimitettaviksi hankintatietovarantoon tai hankintatietopalveluun.

VM katsoo, että medianvapausasetuksen velvoittamat valtion mainontaa koskevat tiedot voidaan kuntien ja kuntayhtymien sekä hyvinvointialueiden sekä -yhtymien osalta ottaa osaksi niiden Valtiokonttorille raportoitavaa tietokokonaisuutta, mikäli tietosisällöt ja raportoinnin ajankohta eivät aiheuta suurta ylimääräistä raportointirasitetta.

Lisäksi VM esittää täsmennettäväksi hallituksen esitysluonnoksen perusteluita koskien eduskunnan sekä itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten ja säätiöiden rajausta medianvapausasetuksen mukaisten valtion mainontaa koskevien velvoitteiden soveltamisalan ulkopuolelle.

VM pitää kannatettavana, että medianvapausasetuksen toimeenpanosta johtuvista uusista Liikenne- ja viestintäviraston tehtävistä aiheutuvat kustannukset on tarkoitus kattaa viraston nykyisten toimintamenojen puitteissa.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom kannattaa mallia, jossa kansalliseen hankintatietovarantoon kerättävät ja sitä kautta julkaistavat tiedot sisältäisivät myös viranomaisten ja julkisten tahojen markkinointia ja ilmoitustoimintaa koskevat tiedot medianvapausasetuksen velvoitteiden mukaisesti. Virasto toteaa, että ratkaisumallissa viranomaisten ja julkisten tahojen ei tarvitsisi erikseen julkaista valtion mainontaan liittyviä tietoja ja ilmoittaa niistä Liikenne- ja viestintävirastolle, vaan tiedot olisivat julkisesti kaikkien nähtävillä Valtiokonttorin ylläpitämässä tietovarannossa. Viraston näkemyksen mukaan kansallinen tietovaranto vähentäisi merkittävästi viranomaisille ja julkisille tahoille velvoitteesta aiheutuvaa hallinnollista taakkaa, minkä lisäksi tiedot olisivat niitä tarkastelevalle yleisölle helpommin saatavissa ja hyödynnettävissä.

Liikenne- ja viestintävirasto yhtyy lausunnossaan hallituksen esitysluonnoksen mukaiseen vaikutusten arviointiin, jonka mukaan valtion mainonnan jakautumisen seuranta ja vuosittaista raportointia koskeva viranomaistehtävä lisäisi viraston tehtäviä arvioilta 1 henkilötyövuoden edestä.

Ammattiliitto Pro toteaa lausunnossaan ehdotettujen uusien Liikenne- ja viestintäviraston viranomaistehtävien sopivan viraston tehtäväkenttään. Ammattiliitto Pro pitää ongelmallisena, että Liikenne- ja viestintävirastolle osoitettaisiin uusia lakisääteisiä tiedonkeruutehtäviä ilman varmaa tietoa siitä, onko virastolla käytössään tarvittavat työkalut tehtävän hoitamiseen. Liitto katsoo hallituksen esitysluonnoksen olevan puutteellinen viraston uusiin tehtäviin liittyvien vaikutusten arvioinnin osalta. Liitto edellyttää, että hallituksen esityksessä kuvataan toiminta, mikäli valtiovarainministeriön tietovarantohanke ei etene aikataulussaan. Lisäksi Liitto katso, että jos tietojärjestelmämuutosten toteuttaminen jäisi Liikenne- ja viestintäviraston vastuulle, on virastolle osoitettava muutosten toteuttamiseen tarvittavat taloudelliset resurssit ja realistinen aikaikkuna.

Medialiitto ry ja RadioMedia ry kannattavat luonnoksen tavoitetta, jonka mukaan medianvapausasetuksen mukainen viranomaisten ja julkisten tahojen, kuten julkisomisteisten yhtiöiden, mainontaa koskevien tietojen julkaisuvelvoite ratkaistaan kansallisella hankintatietovarannolla, jossa julkaistaan eri julkisyhteisöjen ostolaskutiedot. Liitot katsovat ratkaisumallin olevanärkevin sekä hallinnollisen taakan että sananvapauden turvaamisen näkökulmasta.

Medialiitto ja RadioMedia katsovat, että uusien mainontaa koskevien velvoitteiden ja hallinnollisen taakan myötä huolena on, että velvoitteet vähentävät ilmoitus- ja mainostilan hankintaa media-alalta ja erityisesti paikallismedioilta. Liitot toteavat, että julkisten tahojen mainos- ja ilmoitusrahoituksella on merkitystä media-alan elinvoimalle ja tiedon huoltovarmuudelle.

Liitot huomauttavat myös, että medianvapausasetuksen 2 artiklassa määriteltyjen viranomaisen tai julkisen tahon sekä valtion mainonnan määritelmät ovat hyvin laajat ja osittain epäselvät mediatyhtiöiden näkökulmasta, mikä tulisi huomioida mediatyhtiöitä koskevissa velvoitteissa ja niiden kansallisessa toimeenpanossa.

Suomen Kuntaliitto ry ehdottaa, että hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetun 10 §:n mukainen ilmoitusvelvollisuus toteutetaan kuntien ja kuntayhtymien osalta osana kuntalain (410/2015) 120 a §:n mukaista kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten taloustietojen tiedonkeruuta. Liitto ehdottaa, että hallituksen esitysluonnoksen 10 §:n perusteluita muutetaan siten, että kuntien ja kuntayhtymien ilmoitusvelvollisuus toteutetaan kuntalain 120 a §:n mukaisessa tiedonkeruussa. Kuntaliitto kiinnittää huomiota, että jokaisesta raportointiin liittyvästä muutoksesta aiheutuu kunnille ja kuntayhtymille tietojärjestelmiin liittyviä kustannuksia. Kuntaliitto nostaa lausunnossaan esiin, että valtiovarainministeriön asetuksella annetaan vuosittain tarkemmat säännökset seuraavana tilikautena taloustietojen toimittamiseen sovellettavasta tietosisällöstä ja teknisistä kuvauksista, mikä tulisi myös huomioida hallituksen esityksen jatkovalmistelussa.

Julkisen Sanan Neuvosto (JSN) katsoo, että tiedon avoimuus koskien julkisten hankintojen kohdentumista eri media-alan toimijoille edistää median vapautta ja riippumattomuutta.

Lapin liitto katsoo, että mainonnan reilu jakautuminen eri medioille on turvattava, mutta Lapin erityisolosuhteet ja pieni mediakenttä huomioiden. Liitto katsoo myös, että julkisia toimijoita, kuten kuntia, koskevaa lisätyötä, kuten raportointia on vältettävä ja yhtyy Kuntaliiton ehdotukseen.

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry toteaa, että medianvapausasetuksen edellyttämä avoimuus valtion mainonnan jakautumisesta on myönteinen kehitysskaskel. Samalla liitto pitää tärkeänä sen varmistamisen, että pienemmät toimijat eivät jää tästä ulkopuolelle. Liiton lausunnon mukaan on tarpeen kehittää mekanismeja, joilla valtion mainonnan ja julkisten varojen jakautumista voidaan seurata niin, että tuki jakautuu tasapuolisesti eri kokoisille toimijoille.

Suomen Journalistiliitto ry toteaa, ettei medianvapausasetuksessa tarkoitetun valtion mainonnan epätasainen jakautuminen ole Suomessa ollut käytännössä medianvapauteen vaikuttava tekijä. Liitto katsoo, että asetuksen valtion mainontaa koskevien sääntöjen tuottamat hyödyt ovat niiden lisäämiä velvoitteita merkittävämpiä, mikäli tarvittavat tietokannat suunnitellaan olemassa olevaan infrastruktuuriin sopiviksi ja teknisesti riittävän kevyiksi.

Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy toteaa, että hyvinvointialueet toimittavat jo nyt laajasti tietojaan toiminnastaan ja taloudestaan lain hyvinvointialueesta 120 §:n mukaisesti, minkä vuoksi erillistä ja uutta ilmoitusvelvollisuutta ei tarvita medianvapausasetuksen toimeenpanoon liittyen. Hyvil Oy huomauttaa, että erillisiä hyvinvointialueisiin kohdistuvia raportointivelvoitteita tulisi välttää, eikä kansallisen sääntelyn tulisi olla EU:n asettamia vaatimuksia tiukempaa. Hyvil Oy katsoo, että esitysluonnoksessa ehdotettua 10 §:ää ja pykäläkohtaisia perusteluita tulisi muuttaa siten, että hyvinvointialueiden ilmoitusvelvollisuus toteutetaan osana hyvinvointialueesta annetun lain 120 §:ssä annettavia tietoja.

MTV Oy ehdottaa, että valtion mainontaan liittyviä medianvapausasetuksen mukaisia käsitteitä ”viranomainen tai julkinen taho” ja ”valtion mainonta” tulisi mahdollisesti rajata tai täsmentää. MTV:n mukaan valtion mainontaa koskevan sääntelyn uhkana on hallinnollisen taakan kasvu ja vähäinen yhteiskunnallinen hyöty. MTV kannattaa mahdollisimman selkeää ja yksinkertaista tapaa toteuttaa velvoite ja mainitsee esimerkkinä kansallisen hankintatietovarannon.

Posti Group Oyj katsoo, että valtion mainontaa koskevat velvoitteet ovat yhtiön osalta vaikeasti sovellettavissa. Postin mukaan sääntelyn tulisi kohdistua vain sellaisiin julkisiin toimijoihin, joiden ensisijainen tehtävä on yleishyödyllinen tai viranomaisluonteinen, mutta ei liiketoiminnallisesti itsenäisiin ja kilpailullisilla markkinoilla toimiviin valtionyhtiöihin, joiden liiketoiminnallisten tietojen julkaiseminen voi heikentää yrityksen asemaa markkinoilla. Posti kiinnittää myös huomiota hallituksen esitysluonnoksessa ehdotetun 10 §:n perusteluihin ja katsoo, ettei perusteluiden mukainen Liikenne- ja viestintäviraston oikeus antaa ohjeistusta saa johtaa tietojen julkistamisvelvoitteiden laajenemiseen ohjeistuksen kautta ilman riittävää lainsäädännöllistä perustaa. Lisäksi Posti katsoo, että uudet raportointivelvollisuudet aiheuttavat yrityksille kustannuksia, muodostaa vaatimuksia datalle ja lisää yritysten hallinnollista taakkaa. Sääntelyn on oltava selkeästi rajattu ja sen ei tule asettaa valtionyhtiöitä kilpailijoihinsa nähden eriarvoiseen asemaan.

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että hallituksen esitysluonnoksesta jää epäselväksi, kuinka yksityiskohtaisesti valtion mainontaa liittyviä tietoja mediatyhtiöiden tulisi ehdotetun 10 §:n ja pykälän perustelujen mukaan ilmoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle. Sanoma katsoo myös, että mediatyhtiöiden on vaikea tunnistaa valtiolliset toimijat, kolmansien maiden viranomaiset ja julkiset tahot. Lausunnon mukaan mediatyhtiöiden toimintaa helpottaisi, jos edellä mainitut tahot ovat kansallisessa hankintatietovarannossa. Sanoma esittää huolen pieniin julkisiin tahoihin, kuten pieniin kuntiin, kohdistuvista velvoitteista, jotka lisäävät hallinnollista taakkaa ja voivat vaikuttaa pakallislehtien mainostuloihin. Lisäksi Sanoma toteaa, että myös mediatyhtiöiden omat kustannukset tulevat lisääntymään uusien julkaisuvelvoitteiden takia.

Yleisradio Oy katsoo lausunnossaan, että yhtiön roolia valtion mainontaa koskevien velvoitteiden osalta tulisi selventää. Yle ehdottaa, että hallituksen esityksen perustelutekstiin lisätään, että Yleisradio Oy ei kuulu valtion mainontaa koskevien velvoitteiden soveltamisalaan, sillä se toimii autonomisesti valtioon nähden. Yle viittaa lausunnoissaan hallituksen esitysluonnoksessa esitettyihin valtion mainontaa koskevien velvoitteiden soveltamisalaa koskeviin perusteluihin.

Muut asiat

Ahvenanmaan maakuntahallitus kannatti hallituksen esitysluonnosta asiasisällöllisesti. Maakuntahallitus nosti lausunnossaan esiin viranomaisyhteistyön asetuksella perustettavassa mediapalvelulautakunnassa.

Oikeusministeriö (OM) katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen säätämisyjärjestysperustelut koskien henkilötietojen suojaa vaatii selkeyttämistä ja huomiota tulisi myös kiinnittää EU:n yleisen tietosuojasetuksen (EU) 2016/679 mukaiseen kansalliseen liikkumavaraan sekä liikkumavaran selvittämiseen suhteessa medianvapausasetuksen kansalliseen toimeenpanoon.

OM:n mukaan hallituksen esitysluonnoksessa ehdotettava tiedonsaantioikeus on muotoiltu verrattain väljästi. OM katsoo, että jatkovalmistelussa tulisi arvioida, olisiko ehdotettua tiedonsaantioikeuteen liittyvää sääntelyä mahdollista täsmentää määrittämällä tiedonluovuttamiseen velvoitetut tahot tarkemmin. OM:n mukaan perusteluissa tulisi ainakin pohtia tarkemmin kansallista liikkumavaraa suhteessa tiedonsaantioikeuksiin ja medianvapausasetuksen velvoitteisiin.

Lisäksi OM katsoo, että jatkovalmistelussa olisi syytä arvioida, olisiko säännöskohtaisia perusteluja syytä täydentää sen osalta, miten sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain ja asetuksen suhdetta on arvioitu mediayhtiöiden avoimuusvelvoitteiden osalta, jotta kansallisen lain soveltaminen olisi selvempää.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM) yhtyy lausunnossaan esitysluonnoksen ehdotukseen, jonka mukaan Liikenne- ja viestintävirasto on tarkoituksenmukaisin viranomainen hoitamaan medianvapausasetuksesta seuraavia viranomaistehtäviä. OKM korostaa, että Liikenne- ja viestintäviraston tulee myös asetuksella perustettavan eurooppalaisen mediapalvelulautakunnan puitteissa jatkaa hyvin toimivaa yhteistyötään Kansallisen audiovisuaalisen instituutin (KAVI) asiantuntijoiden kanssa alaikäisten suojeluun ja mediakasvatukseen liittyvissä kysymyksissä.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom toteaa, että medianvapausasetuksella perustettavan eurooppalaisen mediapalvelulautakunnan myötä myös kansallisille sääntelyviranomaisille tulee merkittävästi lisää kansainvälisiä tehtäviä. Virasto katsoo, että lautakunnan työhön pystytään nykyisillä viraston henkilöresursseilla osallistumaan vain seurantaroolissa ja valikoiden. Yleisesti virasto toteaa, että mediavapausasetuksen mukaiset uudet viranomaistehtävät pystytään hoitamaan olemassa olevilla resursseilla vain vähimmäistasolla.

Julkisen Sanan Neuvosto (JSN) tuo lausunnossaan esiin, että Suomessa sitoutuminen median itsesääntelyjärjestelmään on korkealla tasolla, mikä vähentää tarvetta lainsäädännölle. JSN kannattaa kuitenkin sitä, että mediayhtiöiden omistusta koskevaa avoimuutta lisätään.

Lapin liitto korostaa, että alueellisen median saavutettavuus ja elinvoimaisuus ovat keskeisiä demokraattisen osallistumisen, hyvinvoinnin, kulttuurin, elinkeinoelämän ja varautumisen näkökulmasta. Sääntelyn on oltava joustavaa, jotta paikallinen media voi jatkossakin tarjota laadukasta ja moniarvoista journalismia.

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry esittää, että pienille mediatoimijoille tarjotaan tukea ja ohjausta medianvapausasetuksen velvoitteiden täyttämiseksi. Lisäksi yhdistys ehdottaa, että lakiluonnoksen täytäntöönpanossa varmistetaan, että raportointi- ja avoimuusvelvoitteet ovat oikeasuhteisia ja niiden hallinnollinen taakka on pienille toimijoille kohtuullinen.

Medialiitto ry, RadioMedia ry ja Suomen Journalistiliitto yhtyvät hallituksen esitysluonnoksen arvioon, jonka mukaan medianvapausasetuksen mediayhtiöiden sisäistä toimituksellista riippumattomuutta koskeva sääntely (6 artiklan 3 kohta) ei edellytä kansallista lisäsääntelyä. Tältä osin hallituksen esitysluonnosta kannattavat myös **Sanoma Media Finland Oy** ja **MTV Oy**.

MTV Oy katsoo, että medianvapausasetuksen mukaiset periaatteet yleisömittauksen avoimuudesta, puolueettomuudesta, osallistavuudesta, oikeasuhteisuudesta, syrjimättömyydestä, todennettavuudesta ja vertailtavuudesta ovat tärkeitä. MTV pitää tärkeänä, että medianvapausasetuksen toimeenpanossa, jatkotyössä ja -keskusteluissa huomioidaan kotimaisen median ja kansainvälisten alustajättien pelikentän tasapuolisuus.

MTV katsoo, että medianvapausasetus ei saa poistaa alustatoimijoilta digimarkkinasäädöksen velvoitteita.

Sanoma Media Finland Oy katsoo, että medianvapausasetuksen kansallisella toimeenpanolla tulee tukea kotimaisten mediapalveluiden tarjoajien saavutettavuutta ja näkyvyyttä median katseluun ja kuunteluun tarkoitetuissa laitteissa ja käyttöliittymissä, kuten älytelevisioiden käyttöliittymissä.

Helsingin yliopisto (DECA-tutkimuskonsortio, Minna Horowitz) ja **Tampereen yliopisto (Riku Neuvonen)** katsovat, että lisääntyvä EU-tason sääntely ja asetuksissa oleva kansallinen liikkumavara korostaa tarvetta kansalliselle mediamaiseman seurannalle ja viestintäpolitiikalle, joka on ollut sirpaleista osittain media-alan muutosten seurauksena.

Tampereen yliopisto (Heikki Hellman) nostaa esiin, että mediaomistuksen avoimuus on Suomessa vaatimatonta ja katsoo, että medianvapausasetuksen mediayhtiöiden avoimuutta koskevien velvoitteiden täytäntöönpanoon ja valvontaan sekä avoimuustietokantojen helppokäyttöisyyteen tulee kiinnittää huomiota.

Lausunnossa todetaan myös, että Tilastokeskuksen päätös lakkauttaa joukkoviestintätilasto hankaloittaa medianvapausasetuksen toimeenpanon seurantaa Suomessa. Lausunnossa toivotaankin, että jatkovalmistelun aikana tutkittaisiin mahdollisuutta rahoittaa joukkoviestintätilastoa esimerkiksi liikenne- ja viestintäministeriön budjetista.